

FETÖ ve BAE'nin Dış Politikasında Terör Örgütleri

BAE, ORTADOĞU DIŞ POLİTİKASINDA GİZLİ VE YIKICI FAALİYETLERİNİ, DEMOKRATİK REFORM HAREKETLERİNİN YEŞERMESİNİN KARŞISINDAKİ EN TEMEL SİLAH OLARAK KULLANMAKTADIR. NİTEKİM, SON DÖNEMLERDE TÜRKİYE-BAE İLİŞKİLERİNDEKİ SİYASİ/DİPLOMATİK KIRILMALAR, 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNDE ABU DABI LİDERLİĞİNİN ROLÜ SEBEBİYLE HAD SAFHAYA ULAŞMIŞTIR.

Gökhan Erel
gokhan.ereli@orsam.org.tr

BAE dış politikasında terör örgütleriyle ilişkiler önemli bir yer tutuyor. Gösterge- lere bakıldığında ise bu örgütlerin içinde Türkiye düşmanı FETÖ ve PKK isimleri ön planda. BAE ekonomik, askeri etki araçları ile birlikte bu örgütleri de eş güdüm içerisinde kullanma kapasitesini artırdığı gözlemleniyor. Fakat bunun yanında, müdahale araçları olarak değerlendirilebilecek çeşitli faaliyetler, BAE'nin dış politika araçları skalasında yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Yasadışı lobicilik, imaj propaganda, manipülatif manevralar ile alternatif senaryoların servis edilmesi ve karalama kampanyası faaliyetleri, BAE'nin resmi olarak açıklamadığı yıkıcı faaliyetlerini oluşturmaktadır. Bu sebeptendir ki BAE'nin, Ortadoğu'da demokratik reform hareketlerinin başarıya ulaşmasını ve halkların taleplerinin yönetimlere iletilmesini engellemek adına terör örgütleri ile dahi iş birliği yaptığı savunulabilecektir.

Terörün Araçsallaştırılması

BAE dış politikasında sıradan olmayan dış politika araçlarının kullanılmasının öncelikli nedenleri bulunmaktadır. Bu amaçlar, monarşinin devamının sağlanması, hidrokarbon ihracatından elde edilen döviz gelirlerinin azalmaması ve ABD, İsrail ve İngiltere ile devam eden güçlü siyasi ortaklıkların Ortadoğu'da jeopolitik dengelerde BAE lehine kullanılmasıdır. Bu anlamda BAE; Mısır, Suriye, Yemen, Libya gibi siyasi istikrarsızlıktan muzdarip ve askeri çatışmaların yaşandığı bölgelerde askeri ve ekonomik etki araçlarını kullanmakta iken kendi bölgesel düzen tahayyüllerinin karşısında olarak değerlendirdiği Türkiye, Katar ve İran gibi ülkelerde de gizli ve yıkıcı dış politika araçlarını daha yoğun olarak kullanmaktadır. Bu anlamda, BAE'nin Türkiye'de 15 Temmuz 2016'da Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) tarafından gerçekleştirilen darbe girişiminde de rolü olduğu yetkililer tarafından dile getirilmiştir. BAE, İran'ın da ABD'nin maksimum baskı politikası çerç-

vesinde hedef alınması gerekliliği konusunda en temel ortaklarından birisi olurken 2017'de Katar'a yönelik başlatılan kara, hava ve deniz ambargosunun da başmimarı olmuştur.

BAE, Ortadoğu dış politikasında gizli ve yıkıcı faaliyetlerini, demokratik reform hareketlerinin yeşermesinin karşısındaki en temel silah olarak kullanmaktadır. Nitekim, son dönemlerde Türkiye-BAE ilişkilerindeki siyasi/diplomatik kırılmalar, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminde Abu Dabi liderliğinin rolü sebebiyle de had sahfaya ulaşmıştır. Jeopolitik kazanımlar uğruna terör örgütlerine ve bu örgütlerin farklı ülkelerde ilişki içerisinde bulunduğu kişi ve kuruluşlara da mali ve siyasi destek veren Abu Dabi liderliğinin söz konusu faaliyetleri, BM ve Uluslararası Af Örgütü tarafından da birçok defa resmi anlamda eleştirilmiştir. Bu anlamda G-7 ülkelerinin kurmuş olduğu Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force), nisanda yayımladığı raporda, BAE'nin kara para aklama ve terörizmin finansmanının önlenmesine yönelik çabalarının yetersiz olduğunu ve buna yönelik çabaların büyük oranda geliştirilmesi gerektiğine vurgu yaparak Abu Dabi liderliğine uyarıda bulunmuştur.

Fakat Mısır'da 2013'te halk tarafından seçilmiş ilk ve tek Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi'nin General Abdülfettah el-Sisi tarafından darbe sonucu görevden alınmasının bir numaralı destekçisi olan BAE, 2014 sonrası Libya'ya dönen Halife Hafter'in meşru yönetime yönelik darbe girişimini gerçekleştirmesine sözde-Libya Ulusal Ordusu'nun kurulması sürecinde aslan payını üstlenerek yardım etmiştir. Bunun yanında Suriye halkını temsil etmeyen Beşar Esed rejimine finansal yardımlarını esirgemeyen BAE, Yemen'de BM'nin tanıdığı Abdu Rabbu Mansur Hadi hükümetine karşı Aden ve çevresinde ayrılıkçı Güney Geçiş Konseyi yapılanmasının kurulmasında ve el-Hizam el-Emni adı altında bir

Filistin'de yapılan 2006 seçimlerinde Hamas'ın kazanmasının ardından iç savaş çıkaran El Fetih eski yöneticisi Muhammed Dahlan, sığındığı Abu Dabi'de Muhammed bin Zayed Al Nahyan'ın danışmanlığına getirilmişti. Dahlan, 15 Temmuz darbe girişiminde rolü olduğu gerekçesiyle terörden arananlar listesinde kırmızı kategoriye eklendi.

milis kuvvetin oluşturulmasında eğit-donat programları ile rol oynamıştır.

BAE-FETÖ İlişkileri

Bütün bunlar dikkate alındığında, Türkiye'nin Ortadoğu politikasının başarıya ulaşmasını engellemek, Türk demokrasisinin Ortadoğu ülkeleri için bir rol model olmasının önüne geçmek ve Türkiye'nin Arap halkları ile kuvvetli tarihsel, kültürel ve dini bağlarını manipüle etmek amacıyla olan Abu Dabi liderliğinin, FETÖ ve iltisakları ile de çeşitli iş birlikleri geliştirdiği gözlemlenebilir.

Bu minvalde, Abu Dabi liderliğinin 15 Temmuz darbe girişimine Muhammed bin Zayid'in Filistin'den kaçan danışmanı, Muhammed Dahlan aracılığıyla 3 milyar dolar servis ettiği bildirilmektedir. Söz konusu gelişmeyi 2016'da haberleştiren Middle East Eye genel yayın yönetmeni David Hearst, Muhammed Dahlan'ın FETÖ'ye sadece finansman sağlamak ile kalmadığını, bu terör örgütü mensubu kimseler ile de birtakım görüşmeler gerçekleştirdiğini belirtmiştir. Bunun yanında, BAE-FETÖ arasındaki ilişkiler, Muhammed Dahlan'ın sahibi olduğu televizyon kanallarında söz konusu terör örgütü mensuplarının röportajlarının yer alması ile de perçinlenmiştir. Ardından 2019'da Muhammed Dahlan, FETÖ ile iş birliği içerisinde olmak ve uluslararası casusluk yapmak suçlarının yanında benzer suçlar sebebiyle de Türkiye İçişleri Bakanlığı tarafından terörden arananlar listesinde kırmızı kategoriye eklenmiştir. Dahlan'ın Türkiye otoritelerine teslim edilmesi durumunda 10 milyon liraya kadar da ödül verebileceği bilgisi de Türk makamlarınca verilmiştir.

Abu Dabi liderliğinin, Muhammed Dahlan gibi figürlerin araçsallaştırılmasının yanında Batılı kişi ve kurumlar aracılığıyla da FETÖ ile iş birliği yaptığı savunulabilir. Bu anlamda FETÖ'nün ABD'de iş birliği

Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika jeopolitiği bağlamında Türkiye'nin bölgedeki faaliyetlerini hedef tahtasına oturtan BAE, son dönemlerde Türkiye karşıtı eylemlerini yoğunlaştırmış ve bu durum Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı başta olmak üzere Türk makamlarının da tepkisini çekmiştir.

BAE'nin ABD'deki lobicilik faaliyetlerinin bir kısmı, Türkiye karşıtı kuruluşlardan olan FDD tarafından destekleniyor.

Libya'da halk, Ulusal Mutabakat Hükümetine karşı darbci Hafter'i destekleyen Emmanuel Macron, Abdülfettah es-Sisi ve Muhammed bin Zayed'in fotoğraflarını yere koyarak protesto gösterisi düzenledi. (21 Haziran 2020)

içerisinde olduğu kurumlardan Demokrasileri Savunma Vakfı (The Foundation for Defense of Democracies - FDD) da, faaliyetleri ile Türkiye karşıtlığında yeni bir boyutu temsil etmektedir. FDD'nin Türk demokrasisini hedef alan asılsız yayınları ve düzenlediği Türkiye karşıtı programların Abu Dabi liderliği ve FETÖ tarafından mali ve siyasi anlamda desteklendiği ortadadır. Nitekim, FDD'nin BAE'den yüklü miktarda finansal destek aldığı da birçok defa uluslararası medyada gündeme getirilmiştir. FDD'nin yanında, Kasım 2017'de Türkçe, İngilizce ve Arapça yayına başlayan Londra merkezli Ahval haber sitesinin de BAE ve FETÖ ilişkisinin ortaya çıktığı bir diğer nokta olduğu belirtilebilir. Ahval sitesinin BAE'nin finanse ettiği belirtilen The Arab Weekly isimli haber sitesi tarafından fonlandığı da birçok uluslararası medya kuruluşu tarafından doğrulanmıştır. Bu minvalde, Ahval sitesinin başına FETÖ'nün medya soruşturması kapsamında aranan Yavuz Baydar ve yine FETÖ iltisaklı bir isim olduğu bilinen İlhan Tanır'ın getirilmesi de BAE-FETÖ arasındaki iş birliğini resmeder niteliktedir.

Medya platformlarındaki ortaklığın gösterdiği gibi Abu Dabi liderliğinin FETÖ'ye verdiği destek, ülkenin revizyonist dış politikası içerisinde anlaşılmaktadır. 2017'de Abu Dabi Eğitim Konseyi Direktörü Ali Reşid el-Nuaymi, verdiği bir demeçte FETÖ üyelerinden iki kişinin Türkiye'ye iade edildiğini belirtmiş ve buna karşılık Türkiye'den de Müslüman Kardeşler üyelerini istemiştir. Abu Dabi liderliği, terör örgütüne verdiği desteğin yanında bu minvalde bir sembolik hamle ile terörle mücadele konusunda Türkiye ile ortak paydaya sahip olamayacağını da bir bakıma belli etmiştir.

Zemin Kaybediyor

Özellikle 2017 sonrası dönemde, BAE'nin Suriye'deki faaliyetleri dolayısıyla FETÖ'nün yanında PKK/YPG-PYD terör örgütüne de mali desteği artmıştır. Bu bağlamda Haziran 2020'de Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) bölgesinde yapılanmış terör örgütü PKK'ya destek verildiği belirtilmektedir. Buradan hareketle, gerek FETÖ ve PKK üzerinden gizli ve yıkıcı ortaklıkların kurulacağı, gerekse diğer siyasi, ekonomik ve askeri araçlar üzerinden Abu Dabi liderliğinin Türkiye karşıtlığının devam edeceği söylenebilir. 2019 sonrası dönemde, Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika jeopolitiği bağlamında Türkiye'nin bölgedeki faaliyetlerini hedef tahtasına oturtan BAE, son dönemlerde Türkiye karşıtı eylemlerini yoğunlaştırmış ve bu durum Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı başta olmak

üzere Türk makamlarının da tepkisini çekmiştir.

Son dönemde, Avrupa Birliği eski bakanı ve başmüzakerecisi, İstanbul milletvekili, Büyükelçi Volkan Bozkır'ın BM 75. Genel Kurul Başkanlığı'na seçilmesi sürecine dahi BAE'nin karşı çıktığı görülmektedir. BAE'nin BM Daimi Temsilcisi Lana Nussibeh'in BM Genel Sekreterliği'ne gönderdiği mektupta, Volkan Bozkır'ın tarafsız bir genel kurul başkanı olmayacağı ima edilerek kendisinin tarafsızlık için güvence vermesi gerektiği ifade edilmiştir. Nitekim mektubun içeriğinin de gösterdiği üzere, Türkiye karşıtlığı bağlamında BAE'nin sadece FETÖ ve PKK gibi terör örgütlerini araçsallaştırmayı değil, Türkiye'nin komşuları ile yaşadığı tarihsel sorunları da kullanmaya başladığı gözlemlenmektedir. Mektupta, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de hidrokarbon rezervleri arama faaliyetleri, Suriye ve Irak'taki terörle mücadele operasyonları ve Libya'daki Ulusal Mutabakat Hükümeti'ne verdiği destekle uluslararası hukuku ihlal ettiği öne sürülmektedir.

FETÖ'nün ABD'de iş birliği içerisinde olduğu kurumlardan Demokrasileri Savunma Vakfı (FDD), faaliyetleri ile Türkiye karşıtlığında yeni bir boyutu temsil etmektedir. FDD'nin Türk demokrasisini hedef alan asılsız yayınlar ve düzenlediği Türkiye karşıtı programların Abu Dabi liderliği ve FETÖ tarafından mali ve siyasi anlamda desteklendiği ortadadır.

Türk dış politikasının bölgedeki barışçıl hedeflerine ulaşmasının engellenmesi için yapılan söz konusu faaliyetlerin de ortaya koyduğu üzere, BAE'nin FETÖ gibi terör örgütleri ile dahi ortaklıklar kurabildiği gözlemlenebilmektedir. Fakat önemli bir nokta olarak, BAE'nin revizyonist dış politikasında terör örgütlerine verilen siyasi ve mali desteklerin sadece FETÖ-PKK ile sınırlı olmadığı, savaş bölgelerindeki faaliyetlerinden anlaşılmaktadır. BAE, birçok defa Libya ve Yemen'deki radikal gruplara dahi dolaylı yoldan silah temin etmek ve BM'nin silah ambargolarını delmek ile suçlanmış. Türk dış politikasının çıktılarını, kendi revizyonist dış politikasının tahayyülleri çerçevesinde elimine edilmesi gereken bir faktör olarak değerlendiren Abu Dabi liderliğinin söz konusu hamleleri, tıpkı destek verdiği FETÖ-PKK terör örgütlerinin hamleleri gibi Türk demokrasisinin iradesi karşısında boşa çıkacaktır. ■